

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/06-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. R., bytom B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 179/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 10. októbra 2005 doručené podanie Ing. F. R., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 179/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že: *«Dňa 26. 2. 2004 mi bola spôsobená škoda B., a. s., so sídlom B., ktorá vznikla poruchou na ich na vodovodnom potrubí umiestnenom v zemi pred mojím rodinným domom v B. (vyššie uvedená adresa). V dôsledku tejto poruchy*

mi zatopilo môj rodinný dom vodou a poškodilo tak jednak samotnú stavbu, ale aj niektoré veci nachádzajúce sa v tom čase v dome. (...).

Písomne som požiadal zodpovedného o náhradu škody listom zo dňa 2. 3. 2004, kde som vyčíslil požadovanú sumu a rozpísal po položkách. Požadovaná suma činila 171.300,- Sk. Na to som bol poučený zodpovedným, že nahlási túto škodovú udalosť u svojho poisťovateľa – v K., a. s. - ako poistnú udalosť a tento poskytne z ich poisťky peniaze, ktorými mi vzniknutú škodu nahradia. Stalo sa tak dňa 12. 3. 2004.

Onedlho, dňa 5. 4. 2004, som obdržal od žalovaného kópiu prípisu zo dňa 23. 3. 2004, ktorým žiadal poisťovateľ zodpovedného – K., a. s. - doplniť niektoré údaje ohľadom predmetnej poistnej udalosti. Čo bolo som mohol poskytnúť ja, som spísal a zaslal žalovanému listom zo dňa 28. 4. 2004. Tu som opätovne po jednotlivých položkách uviedol požadovanú náhradu a konečnú sumu som opravil na 173.500,- Sk. Keďže som môj list nazval ako urgenciu náhrady ním spôsobenej škody rovnako tak zodpovedný urgoval svojho poisťovateľa.

Vzhľadom k tomu, že do júna sa opäť nič neudialo a nečinnosť zodpovedného za škodu presahovala hranice mojej trpezlivosti napísal som dňa 10. 6. 2004 (odoslaný dňa 14. 6. 2004) posledný list - predžalobnú upomienku, na ktorú mi však žalovaný už nezareagoval nijako, iba som dňa 15. 6. 2004 obdržal na vedomie oznámenie jeho poisťovne, že nakoľko nepovažuje škodu za preukázanú zakladá spis bez poskytnutia plnenia. Tieto dva listy sa samozrejme minuli, pretože deň po tom, čo som odoslal moju predžalobnú upomienku som dostal uvedené oznámenie na vedomie, čo však nepovažujem za ukončenie celej veci, pretože to nebolo oznámenie pre mňa, ako poškodeného (ja nie som s K. v právnom vzťahu), ale pre zodpovedného, ako partnera pre danú poisťovňu. Na moju poslednú výzvu však zodpovedný nezareagoval a preto som napokon v auguste 2004 doručil na jeho miestne príslušný súd, ktorým je Okresný súd Bratislava II žalobný návrh, ktorým som označil zodpovedného – B., a. s. za žalovaného a v petite som žiadal nahradiť mi spôsobenú škodu v plnom rozsahu spolu s príslušenstvom, pretože ja som si musel na uvedenie do pôvodného stavu požičať peniaze, ktoré som musel i s úrokom vrátiť a teda laxný prístup zodpovedného mi naďalej spôsoboval ďalšiu škodu.

To som však netušil, že oslovený súd svojím nekonaním bude spôsobovať ďalšie prieťahy vo veci, pretože kým vôbec začal konať uplynulo ďalších 6 mesiacov. Na to som

25. 1. 2005 podal príslušnému súdu sťažnosť na jeho nečinnosť, na ktorú mi odpovedala JUDr. M. Š., poverená zastupovaním predsedníčky a to listom zo dňa 7. 2. 2005, v ktorom sa zaručila, že na priebeh predmetného konania vedeného u nich pod sp. zn. 11 C 179/2004 bude osobne dozeráť, pretože posúdila moju sťažnosť za oprávnenú. Čiže prietahy v konaní skonštatovala aj ona sama. Prisľúbila, že zákonná sudkyňa bola na prietahy upozornená ako aj na potrebu konať vo veci plynulo a bez zbytočných prietahov. (...).

Na to bolo síce konečne vyhlásené pojednávanie na deň 18. 4. 2005, ktoré však skončilo jeho odročením s tým, že žalovaný navrhol pribrať podaním zo dňa 3. 3. 2005 do konania vedľajšieho účastníka, K., a. s., sudkyňa k tomu nebola pripravená, potrebovala o tom pouvažovať, čo jej trvalo ďalšie dva mesiace, kedy 19. 5. 2005 vydala uznesenie, ktorým pripustila pristúpenie spomínaného vedľajšieho účastníka do konania. Podaním zo dňa 2. 6. 2005 sa vedľajší účastník odvolal s tým, že súd pochybil v procesných pravidlách a opomenul mu doručiť výzvu ku vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka. Na to zákonná sudkyňa ďalším uznesením zo dňa 10. 8. 2005 zrušila uznesenie, ktorým vedľajšieho účastníka do konania pribrala. Od uvedeného úkonu nedošlo doposiaľ k žiadnemu ďalšiemu úkonu konajúceho súdu a to máme opäť ďalšie dva mesiace, ktoré márne uplynuli. (...).

Dnes už súd koná, resp. nič konštruktívne nevykonal celý jeden rok a dva mesiace, a škoda spôsobená mi subjektom s jednoznačnou zodpovednosťou nie je stále uhradená, spôsobuje mi ďalšie škody na úrokoch, ktoré musím za požičané prostriedky platiť, ako aj na mojom zdraví, pretože stres z neriešenej situácie, ktorý, ako je všeobecne známe vážne poškodzuje zdravie človeka. No a moje práva na súdnu ochranu mojich oprávnených záujmov stále nie sú uspokojené, ale naopak poškodenie pretrváva vďaka monopolistickému prístupu zodpovedného, poškodzovateľa 1. rade, pretože napriek zlým skúsenostiam s jeho službami a postojom voči svojim zákazníkom, musím naďalej pokračovať v právnom vzťahu s ním, keď chcem mať zabezpečenú dodávku pitnej vody a zároveň aj vďaka chaotickej práci príslušného súdu a jeho nečinnosti. (...).

Podľa môjho mienenia, zodpovedný subjekt za škodu spôsobenú mi pri jeho činnosti mi mal bez ďalšieho preukázanú škodu nahradiť, keď jeho zamestnanec si ju bol na tvári miesta zdokumentovať a ďalej si vymáhať plnenie od jeho poisťovateľa, ak mu ho odmietol riadne plniť, pretože to nie je vzťah, od ktorého sú moje oprávnené poškodené záujmy

priamo závislé. To, že spôsobuje mojím postojom vo veci prietahy, oddaľuje uspokojenie mojich nárokov alibizmom, že potrebuje k tomu súdne rozhodnutie, lebo si to jeho zamestnanci nevedia pred svojím predstavenstvom inak obhájiť nie je rovnako argumentom k tomu, aby bolo uspokojenie mojich nárokov neustále odtláčané do budúcnosti. A rovnako tak konajúci súd svojím nečinným postojom a skomplikovaním konania opomínaním základných povinností vyplývajúcich mu z procesných predpisov t. j. procesnými chybami a ich naprávaním, prispieva k tomu, že našou Ústavou zaručené základné práva a oprávnené nároky občanov, hlavne základné ľudské právo na súdnu ochranu a spravodlivý a plynulý proces t. j. prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, v primeranej lehote, sú takto voči mne porušované. (...).

Na základe vyššie uvedených okolností prípadu jednoznačne konštatujem, že boli postupom zodpovedného subjektu za spôsobenú mi škodu na hmotnom majetku označeného ako poškodzovateľa v 1. rade a rovnako tak postupom a nečinnosťou okresného súdu konajúceho v začatom konaní označeného ako poškodzovateľ v 2. rade porušené moje základné, Ústavou SR zaručené práva a to:

- zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a*
- zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...).*

Navrhujem preto Ústavnému súdu SR po dôkladnom, ale pritom pružnom, posúdení mojej sťažnosti, v zmysle čl. 127 ods. 2 a ods. 3 Ústavy SR vysloviť nasledujúcu vetu (nález):

„(...)

1) Základné právo Ing. F. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na to, aby bola jeho záležitosť v primeranej lehote prejednaná súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd postupom zodpovedného B., a. s., so sídlom B. a konajúceho Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 179/04 bolo porušené.

2) Podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Bratislava II vo veci plynule konať, bez zbytočných prietahov a zdržať sa zbytočných procesných chýb a úkonov, ktoré oddaľujú konečné rozhodnutie vo veci samej.

3) Ústavný súd SR v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy SR priznáva sťažovateľovi za

porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu primerané finančné zadosťučinenie vo výške sumy 50.000,- Sk, ktorým zaväzuje zodpovedného za spôsobenú mu škodu – B., a. s., so sídlom B., označenej sťažovateľom ako poškodzovateľ v 1. rade.“

Požadované finančné zadosťučinenie, ktoré môže v zmysle uvádzaného ústavného článku Ústavný súd SR priznať sťažovateľovi odôvodňujem ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch spočívajúcej v prežitom strese a následnom zlom psychickom stave mňa a celej mojej rodiny spôsobeným predmetnou udalosťou a prístupom zodpovedných a konajúceho súdu a z toho plynúceho pocitu bezradnosti.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 179/04, v ktorom vystupuje ako žalobca, dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo súdneho spisu sp. zn. 11 C 179/04, do ktorého bolo nahliadnuté, vyplýva, že okresný súd odhliadnuc od polročnej nečinnosti v počiatočnom štádiu napadnutého konania postupuje v napadnutom konaní v podstate priebežne a možno konštatovať, že v danom prípade sťažnosť sťažovateľa „na nečinnosť súdu“ z 25. januára 2005 bola efektívna, teda splnila svoj účel, čo napokon vyplýva aj z predmetnej ústavnej sťažnosti, v ktorej sa tiež uvádza, že „dnes už súd koná“.

Tvrdenie sťažovateľa, že „zákonná sudkyňa sa ešte ani len nezaoberala tým, že by určila znalca za účelom znaleckého dokazovania“, už krátko po podaní tejto sťažnosti

nebolo reálne, pretože okresný súd uznesením z 27. novembra 2005 č. k. 11 C 179/04-85 ustanovil vo veci znalca, ktorý 4. apríla 2006 doručil súdu vypracovaný znalecký posudok. Vo veci sa uskutočnili dosiaľ tri pojednávania a úkony súdu smerujú k odstráneniu stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Postup okresného súdu, aj keď nebol vždy bez priet'ahov, sa v napadnutom konaní zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa a garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd návrh sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnený.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je garanciou ochrany základných práv a slobôd pred ich porušovaním verejnou mocou, a nie pred ich porušovaním fyzickými osobami alebo právnickými osobami, ktoré verejnú moc nevykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 103/03), preto porušovateľom označených základných práv v okolnostiach daného prípadu B., a. s., ani nemohla byť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2006